

Případová studie Města Chrudim

Tato případová studie je součástí projektu Plánování odpadového hospodářství na municipální úrovni (TD020304) a byla vytvořena s finanční podporou TA ČR.

Řešitelská organizace: Ing. Pavel Novák s.r.o.

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O MĚSTU CHRUDIM

Kraj:	Pardubický
Počet obyvatel:	23 182 (1. 1. 2013)
Správní členění:	obec s rozšířenou působností a pověřená obec
Rozloha:	33,2 km ²

Množství produkovaného směsného komunálního odpadu (2013):	4 184,7 t	(180,5 kg/obyv.)
Množství produkovaného biologicky rozložitelného odpadu (2013):	607,8 t	(26,2 kg/obyv.)
Množství produkovaného papíru a nápojového kartonu občany (2013):	764 t	(33 kg/obyv.)
Množství produkovaných plastů občany (2013):	302,6 t	(13,1 kg/obyv.)
Množství produkovaného skla občany (2013):	454,4 t	(19,6 kg/obyv.)

Odpovědné osoby za organizaci a systém svozu odpadů ve městě: vedoucí oddělení ekologie prostředí odboru životního prostředí Městského úřadu (MěÚ) v Chrudimi (Ing. Dana Fraňková) ➔ vedoucí odboru ŽP MěÚ v Chrudimi (Ing. Ivo Rychnovský)

Morový sloup na náměstí v Chrudimi, Kostel nanebevzetí panny Marie v Chrudimi, Foto: <http://www.registrfirem.cz>, <http://chrudimdnes.cz>

SYSTÉM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Svozová společnost: Technické služby Chrudim 2000 spol. s r. o. (vlastněné městem)

Technické služby Chrudim 2000 spol. s r. o. se starají o svoz veškerého komunálního odpadu ve městě Chrudim (směsný komunální odpad, tříděný odpad, mobilní sběr nebezpečného odpadu), pečují o městskou zeleň, provozují sběrný dvůr obce a zajišťují související služby.

Vybavenost: 99 sběrných stanovišť/recyklačních hnízd na separovaný odpad na cca 23 000 obyvatel (stanoviště jsou z 80 % kompletní = papír + plasty + sklo, ve 20 % chybí kontejner na tříděný papír). Nápojové kartony se sbírají společně s plastem do žlutých kontejnerů (je na nich nalepená černo-oranžová nálepka) nebo do několika samostatných černých popelnic s oranžovou nálepkou. Sklo se při třídění odpadů rozlišuje na bílé a barevné. Nádoby na sklo a papír mají spodní výsyp (tzv. zvony o objemu 1,1 až 3,2 m³), kontejnery na plasty mají všechny horní výsyp (nejčastěji o objemu 1 100 l). Z výše uvedeného vyplývá, že hustota sběrné sítě na separovaný odpad ve městě Chrudim je přibližně **232 obyvatel/sběrné stanoviště**. Občanům města je k dispozici rovněž **12 kontejnerů na textil** a **7 červených kontejnerů** ke zpětnému odběru elektrospotřebičů. Odpady mohou občané s trvalým pobytem v obci bezplatně (u vybraných odpadů nad stanovený limit s poplatkem, stavební odpad a pneumatiky rovněž s poplatkem i pro občany – informace v sazebníku technických služeb) odevzdávat také **ve sběrném dvoře města (SD)**, který je otevřen každý všední den (8:00 -18:00) a sobotu (8:00 – 12:00). Ve městě též fungují **3 výkupny/sběrné suroviny** - všechny vykupují papír a kovy + 2 z nich také sklo.

Sběrný dvůr v Chrudimi, Foto: Ing. Pavel Novák s.r.o.

Ve městě Chrudim mohou občané bezplatně předávat v domácnostech vzniklý **bioodpad v obecním sběrném dvoře** (v rámci místního poplatku za systém OH). Využití tohoto bioodpadu je městem zajištěno na smluvní kompostárně. V roce 2006 (leden - listopad 2006) ve městě Chrudimi probíhal **pilotní projekt „Komunitní kompostování na sídlišti U stadionu“**, v rámci kterého byla prověřována možnost zajistit kompostování biologicky rozložitelných odpadů v sídlištní zástavbě pomocí komunitního kompostování občanů. Součástí projektu byla také osvěta veřejnosti. Občanům sídliště bylo vysvětlováno a prakticky předvedeno, jak probíhá kompostování biologicky rozložitelných odpadů a také byla zdůrazněna potřeba čisté vstupní suroviny (kvalitní třídění u zdroje/občanů) do kompostovacího procesu, aby vznikl výsledek, který bude využitelný k hnojení okolní zeleně. Projekt splnil osvětové cíle, ale celkově se komunitní kompostování na sídlišti v Chrudimi neosvědčilo (čistota vstupní suroviny, zájem lidí).

Způsob platby za odpady: **místní poplatek** ve výši **600 Kč/rok** (2014) na trvale žijícího obyvatele (vždy odvod alespoň jednoho poplatku za číslo popisné) – poplatek za veškeré služby v systému OH.

Organizace služeb a frekvence svozu odpadů: Svoz směsného komunálního odpadu (SKO) ve městě probíhá **jedenkrát za týden** od prahu domu občanů. Nádoby na SKO si musí každá domácnost/sdružení vlastníků zajistit sama (možnost zakoupení nebo pronajmutí nádob v technických službách města). Veškerý SKO je odstraňován na skládce firmy AVE v Nasavrkách (cca 14 km), kam je dopravován svozovou technikou přímo od občanů. **Plasty** jsou z barevných kontejnerů ve městě technickými službami sváženy **2 x týdně** na třídící linku firmy Marius Pedersen (asi 10 km od Chrudimi) nebo firmy Grandplast do Slatiňan (asi 3 km od Chrudimi), zde se přetřídí a vytríděné druhotné suroviny směřují k využití dalším zpracovatelům. **Odpadní papír (1 x týdně) a sklo (1 x za měsíc)** jsou sváženy technickými službami do sběrných surovin firmy Karel Dachovský přímo v Chrudimi, kde jsou přetříděny jen hrubé nečistoty a suroviny jsou překládány do velkoobjemových kontejnerů a vozí se k využití do skláren a papíren. **Nápojový kartón** je sbírán **společně s plasty** do žlutých kontejnerů a je následně vytríděn na dotřídňovací lince. Monitoring naplněnosti nádob na tříděné odpady provádí zejména pracovníci technických služeb (při svozu SKO), dále pracovníci města a na špatnou praxi (výsyp prázdných kontejnerů, či přeplněné kontejnery) upozorňují také telefonicky či v komunikačním formuláři na webových stránkách občané obce. Pokud kapacita nádob umístěných ve sběrných hnízdech nedostačuje, technické služby separovaný odpad vyvezou také mimo stanovený harmonogram svozů. Rozmístění, počet a druh nádob určuje odbor životního prostředí Městského úřadu v Chrudimi ve spolupráci s Technickými službami. Město Chrudim také **2 x ročně (jaro, podzim) pořádá mobilní svoz** nebezpečného odpadu a zpětný odběr elektrozařízení (velkoobjemový kontejner s obsluhou).

Den Země v Chrudimi, Foto: <http://www.chrudimsky.denik.cz>

Informování občanů města o službách odpadového hospodářství: MěÚ Chrudim informuje občany města o službách v OH několika informačními kanály:

- **webové stránky** města – přehledné webové stránky města obsahující rady občanům, jak nakládat s konkrétním typem odpadů a dále obsahují odpovědní formulář pro přímé dotazy
- **měsíčník radnice** – několikrát do roka články s informacemi z oblasti OH - aktuality, kalendář svozu odpadů a otevírací doba sběrného dvora
- **kontaktní kampaně** – tradiční vzdělávací akce pro veřejnost s názvem „Den Země“ – stanoviště také k nakládání s odpady - informační akce pro občany, hry pro děti, soutěže o ceny (organizuje město ve spolupráci s kolektivními systémy), další podobná akce je „Dětský den s Technickými službami Chrudim“, v půlce května pak v Chrudimi probíhá akce s názvem „Uklidíme Česko“ (součástí celorepublikového projektu), kdy občané uklízejí své okolí a zbavují ho černých skládek
- **leták o třídění odpadů a o systému OH do schránek** – 1 x za 2 roky do schránek informační letáky o novinkách v systému OH obce

- **školní vzdělávací akce** – základní školy, mateřské školy, střední školy prochází ekologickou výchovou v ekocentru najaté firmy Paleta, která zahrnuje rovněž oblast odpadového hospodářství – zážitková výchova k třídění odpadů

Plánování odpadového hospodářství: Město Chrudim má zpracován plán odpadového hospodářství (POH), který se snaží naplňovat a každoročně vyhodnocovat. S rozvojem systému OH se počítá v rozvojových plochách územního plánu města (např. rezervovány plochy pro OH v průmyslové zóně). **Město je součástí mezinárodní sítě zdravých měst** (Projekt Zdravé město) a tudíž připravuje a realizuje také místní Agendu 21 (součástí této agendy je také OH) - zastřešeno na národní úrovni Ministerstvem zdravotnictví ČR a Ministerstvem životního prostředí ČR.

Den s technickými službami v Chrudimi, Foto: <http://fotomarti.rajce.idnes.cz>

FAKTORY ÚSPĚCHU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Město Chrudim dosahuje dlouhodobě velmi dobrých výsledků v separaci odpadů a již nyní se mu daří **v případě dvou komodit (papír a sklo) naplňovat cíle Evropské rámcové směrnice o odpadech (ES/98/2008)**, které byly stanoveny až pro rok 2020 – tzn. materiálově využít minimálně 50% uvedených složek domovních a jim podobných odpadů (**separace papíru = 56 %** a **separace skla = 85 %** - údaje z roku 2013).

Hlavní faktory úspěchu odpadového hospodářství v Chrudimi:

- **nadstandardní komunikace s občany města**
- **důraz na výchovu a vzdělávání**
- **operativní svoz sběrných nádob na tříděný odpad (mimo stanovený harmonogram svozů)**